

Bruikbaarheid

Naast dit inhoudelijke oordeel vroeg ik mij ook nog wat anders af. Omdat de districten waar de onderzoeken plaatsvonden te veel van elkaar verschilden, zijn de doorgaans gebruikelijke controleonderzoeken niet uitgevoerd. Mede daarom beschouwen de auteurs de onderzoeksresultaten als niet generaliseerbaar voor de gehele Nederlandse politie. Maar als dat zo is, wat is dan uiteindelijk de meerwaarde van dit soort onderzoek? Hoe kan met de onderzoeksbevindingen de opsporing bij een Nationale politie dan wel verbeterd worden?

R.M. Kouwenhoven, R.J. Morée en P. van Beers (2013), *Interventies in de opsporing, impulsen in kwaliteit en effectiviteit van het opsporingsproces*, nummer 57 in de reeks Politiekunde van Politie & Wetenschap, 149 pagina's, ISBN 978 90 352 4699 7

Integriteit anders beschreven

Wat zou er gebeuren als praktijkervaringen nu eens niet in een studieboek zouden worden gepresenteerd? Als u uit een verhaal zelf de conclusies en lessen mag oppikken die de lezer waarschijnlijk voor ogen hebben gestaan? Niet alleen vanwege zijn inhoud maar ook om de vorm verdient *De zwerende wethouder* zeker uw aandacht.

In deze leesbare jubileumuitgave vanwege het 10-jarig bestaan van het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten (BING) wordt de integriteit als kernwaarde van het openbaar bestuur vanuit verschillende invalshoeken benaderd. Dat gebeurt met een aantal korte verhalen, geïnspireerd door zaken die aan de onderzoekspraktijk ontleend zijn.

Vergelijkbare diversiteit

In de verhalen staan verschillende min of meer publieke figuren centraal, zoals een burgemeester, wethouder, gemeenteraadslid, gemeentesecretaris en ambtenaar. Maar ook anderen, zoals een directeur van een woningbouwcorporatie, een beheerder van een gemeentelijke begraafplaats of een gemeentelijke applicatiebeheerder. De verhalen zijn weliswaar fictief, maar gebaseerd op praktijk-situaties waardoor ze een hoge realiteitswaarde hebben.

De verwijten die de publieke figuren wordt gemaakt, hebben een breed spectrum, van belangenverstrengeling en vriendjespolitiek tot seksuele intimidatie, van dossiermanipulatie tot het lekken van informatie. Soms lijkt het onderzochte gedrag te zijn ingegeven door een oprecht streven om het publieke belang zo goed mogelijk te dienen. De andere keer blijkt winstbejag duidelijk aanwezig. Althans, dat beeld blijkt regelmatig bij de aanvang van een onderzoek te bestaan.

De wijze waarop de waarheidsvinding plaatsvindt, vertoont gelijkenis met de wijze waarop eenvoudige rechercheonderzoeken worden uitgevoerd. Uiteraard wel met de beperkingen vanwege een ander juridisch kader. Maar vooral met veel gelijkenissen.

Niet als in de politiepraktijk blijkt bij privaat integriteitsonderzoek de werkelijkheid niet altijd zoals verwacht. Ook hier is de eerste indruk niet altijd de juiste! Het risico van tunnelvisie en het belang van verificatie

en falsificatie zijn ook hier van groot belang. Zeker zodra in een bestuurlijk-politieke omgeving media en publieke opinie met het onderzoek bekend worden en veronderstellingen aan de orde van de dag zijn, ook al blijkt later dat de feiten toch anders gewaardeerd moesten worden... Maar vaak is dan het kwaad al geschied.

Het verhaal als vorm

Wat doet een boek over onderzoeken van een privaat onderzoeksbureau in een politietijdschrift? Het bewijst (wederom) op een aardige manier dat de verschillen tussen de publiek-rechtelijke strafrechtelijke opsporing en het private of meer bestuurlijke onderzoek minder groot zijn dan door velen wordt verondersteld. Maar ook beschrijft het boek aardig wat de gevolgen voor betrokkenen kunnen zijn als iemand te snel en te ondoordacht aan de publieke schandpaal wordt genageld.

De zwerende wethouder leest bijzonder prettig. De vijftien korte verhalen zijn vlot

geschreven en daarmee toegankelijk voor een groot publiek. Een bijzondere meerwaarde van de gecombineerde werkervaring van de auteur: onderzoeker bij BING en daarvoor journalist en leidinggevende bij de politie. Een achtergrond die waardevol lijkt voor een uitgave over het onderzoek naar de bestuurlijke integriteit. Want de stelling dat 'vorm en verpakking' medebepalend zijn voor de waarde van de boodschap wordt met deze verhalenbundel zeker onderbouwd.

C. Kooman (2014), *De zwerende wethouder en andere verhalen*, uitgeverij Boom Lemma, 125 pagina's, ISBN 978 94 623 6509 4

Recensent Gerard Blonk traint en adviseert toezichthouders, handhavers en onderzoekers in het publieke en private domein in (complexe) intelligence- en opsporingsvraagstukken.